

Kortrapporten är skriven av Rolf Höijer vid Tillväxtanalys kontor i Washington D.C. och är en del av Tillväxtanalys löpande omvärldsbevakningsuppdrag.

Kontraster i FoI- och tillväxtpolicies: Romney vs. Obama

Den sjätte november 2012 - väljer USA president. Valet är – för amerikanska förhållanden – ovanligt polariserat, och de båda kandidaterna representerar olika politiska visioner. Forsknings- och innovationspolitiken står inte i centrum för debatten, men det finns ändå skillnader i delar av denna slags tillväxtpolitik som kan få genomslag beroende på vem av kandidaterna som väljs. Skillnaderna inom FoI och tillväxtpolitiken verkar i första hand avspegla mer grundläggande ideologiska skillnader, där demokraterna förordar högre skatter och en expanderad offentlig sektor, medan republikanerna förespråkar lägre skatter och sänkta offentliga utgifter. I denna kortrapport beskrivs skillnader¹ inom fem relevanta tillväxtpolitiska områden:²

- Stöd till tillverkningsindustri ('advanced manufacturing')
- Stöd till energi forskning och företag inom energibranschen
- Inriktning och styrning av forskning och innovation
- Offentlig finansiering av forskning och innovation
- Skattepolicies och regleringar

¹ . Det finns även likheter mellan de båda kandidaterna. Till exempel att de båda (1) menar att innovationer är en förutsättning för framtida tillväxt i USA, och att (2) de är ense om att i någon, (men olika), utsträckning bibehålla de skattelättnader för individer som infördes under George Bush. Denna kortrapport fokuserar dock på skillnaderna mellan partierna för att klargöra hur valresultatet kan påverka utformningen av framtida FoI policy.

² Etzell, Atkinsson, Castro, Bennet & Stepp, (2012), *Comparing the 2012 Presidential Candidates' Technology and Innovation Policies*, ITIF; Washington; utgör en bra källa från vilken det går att hämta vidare information om många av de ställningstaganden som denna kortrapport redogör för. Inte heller ITIFs rapport är dock uttömmande, och vissa ställningstaganden och uttalanden etc. har inhämtats från andra källor såsom valdebatter etc.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Washington DC
Office of Science and Innovation
Embassy of Sweden
2900 K Street, NW
Washington, DC 20007
USA
Tel: +1 202 536 15 85
Fax: +1 202 536 15 84
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

Östersund (säte)
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Besöksadress: Studentplan 3
Tel: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164
Bank: Danske Bank
Kontonummer: 12 810 107 041
Swift: DBBasesX
IBAN: SE6712 0000 000 12 810 107 041

Samtliga kontor
Östersund
Stockholm
Brasilia
New Delhi
Peking
Tokyo
Washington DC

Stöd till tillverkningsindustri ('advanced manufacturing')

Obama har fäst avsevärd uppmärksamhet vid amerikansk tillverkningsindustri och hans administration har bland annat publicerat rapporter om "A National Strategic Plan for Advanced Manufacturing". Obamas administration föreslår bland annat att utöka skatteavdrag för inhemska (avancerade) tillverkningsteknologier från 9 % till 18 %. Likaså förespråkar Obama att man ska ta bort möjligheter att göra skatteavdrag för att utlokalisera tillverkningsindustrier, och vill istället införa skatteklipp för företags kostnader för att flytta hem tillverkning till USA. Obamas politik i detta område förefaller alltså präglas av en viss önskan att skydda amerikanska arbetstillfällen från att utlokaliseras till andra länder. Ett av Obamas ledande slagord under valrörelsen har likaså varit "economic patriotism". Därutöver förespråkar Obama en forskningssatsning inom "advanced manufacturing" om 2,2 miljarder USD under budgetåret 2013, liksom att det bör skapas ett nationellt nätverk av 15 "Institutes for Manufacturing Innovation" för att stärka forskningsintensiteten och innovationsförmågan i USA:s tillverkningsindustri. På det mer allmänna planet har Obama som president bl.a. annat stött tillverkningsindustrin genom att ge omfattande finansiellt stöd till bilindustrin, framförallt General Motors, under krisåren.³

Romney har starkt förespråkat vikten av att stärka näringslivet genom att ge bättre förutsättningar för företagande, men han har inte lagt några motsvarande förslag om stöd specifikt för tillverkningsindustrin, eller förslag till andra sådana branschstödsprogram.

Stöd till energiforskning och företag inom energibranschen

Obama har som president försökt driva omställningen från fossil energi mot förnyelsebara energikällor, (även om han i t.ex. valdebatterna också sagt sig värna om utvinningen av fossila bränslen och inte heller prioriterat att driva miljöfrågan lika hårt som t.ex. vårdförsäkringsreformen). Finansieringen av forskning och utvecklingen av produkter med 'grön energi' har premierats, enligt vissa med mer fokus på industrinära produktutveckling än på grundforskning, (även om båda inslagen ingår i hans paket). Obama stöder också policies om utsläpps begränsningar etc.

Romney har också energi som en viktig komponent i sin övergripande fempunktsplan för ekonomisk tillväxt, men på ett annorlunda sätt. Han eftersträvar starkare nordamerikansk 'energy independence' och att amerikansk industri och näringsliv ska få god tillgång till billig energi som en produktionsfaktor. För att möjliggöra detta stöder han utökad fossil energiutvinning, inklusive att öppna nya geografiska områden för utvinning av fossila bränslen. Romney menar att det offentliga har en roll i att stödja grundforskning och viss tillämpad forskning i denna kontext. Han motsätter sig regleringar och beskattning som minskar möjligheterna att utvinna fossil energi på kommersiell basis.

³ Stödet till General Motors kan bli en viktig faktor i valet då det verkar ha givit Obama ett mycket viktigt väljarstöd bland arbetare i vågmästarstaten Ohio.

Inriktning och styrning av forskning och innovation

Det finns ett brett stöd för forskning och innovation bland både demokrater och republikaner, men inom ramen för detta allmänt formulerade stöd finns också skillnader. Ovanstående två områden illustrerar flera sådana skillnader mellan demokrater och republikaner i attityden till inriktningen och styrningen av offentliga forsknings- och innovationsinsatser. Demokraterna menar för det första att det är möjligt och meningsfullt för politiker att identifiera branscher, (såsom grön energi och tillverkningsindustri), där framtidens tillväxt ligger. I en mer långtgående tolkning anser de för det andra att politiker och statstjänstemän klarar av att identifiera 'winners and losers' även på företags- och produktnivå, och att det därför är legitimt att gå in med offentliga subventioner till enskilda företag eller utvecklingen av enskilda produkter. Romney och republikanerna å sin sida argumenterar att politiker och tjänstemän inte har tillräcklig information eller förmåga att bedöma var resurser bäst bör allokeras. Försök att på politisk grund allokera resurser leder sannolikt till felfördelningar av resurserna jämfört med hur resurserna skulle allokeras baserat på relativpriser och relativ knapphet, (d.v.s. på privata marknader). Republikanerna har därför kritiserat Obamas satsningar i företag inom t.ex. grön energi sektorn – såsom solenergiföretaget Solyndra som gick i konkurs även efter att det mottagit stora offentliga lånesubventioner för produktutveckling.⁴ Likaså har Romney inte förordat en offentlig subvention för att rädda General Motors från ett normalt konkursförfarande. Romney har därför motsatt sig tillväxtpolicy som "steers investment toward politically favored approaches"⁵. Romney förordar därför en mindre politisk styrning av FoI finansieringen än, (vad han uppfattar att), demokraterna gör. Likaså har han kritiserat att offentligt FoI stöd går till enskilda företag eller produkter såsom Solyndra.

Republikanerna kritiserar för det tredje också demokraterna för att deras finansiering av företag och produktutveckling inom t.ex. grön energi området reducerar utrymmet för finansiering av mer obunden grundforskning. Republikanerna anser här att medan det offentliga har ett ansvar för grundforskning så är det i första hand företagets ansvar att hantera produktutveckling som ligger nära kommersialiseringsstadiet. (Ett argument för detta kan vara att marknadsmisslyckanden är ett motiv för offentliga interventioner, och risken för marknadsmisslyckanden förefaller större i grundforskningsstadiet än i produktutvecklingsstadiet.) Detta tog sig bland annat uttryck i en av presidentdebatterna. Obama kritiserade då Romney för att underminera stödet till forskning och innovation. Romney svarade då att han gärna ville stödja grundforskning vid universitet och think tanks, men inte industristöd till enskilda företag inom energisektorn, (som Obama enligt honom bedrivit), vilket enligt Romney inte bidrar till tillväxt i USA. Republikanerna verkar alltså ha förespråkat ett mer generellt formulerat stöd till grundforskning, och verkar mena att

⁴ Vissa kritiker menar även att det rör sig om nepotism, att personer och organisationer som är närstående Obama har kunnat motta omotiverat stora offentliga subventioner.

⁵ Romney, *Believe in America: Mitt Romneys Plan for Jobs and Economic Growth*, sid. 95.

demokraterna fokuserat alltför mycket på branschstöd och marknadsnära produktutveckling.

Omfattningen av offentlig finansiering av forskning och innovation

Romney har hävdad vikten av bland annat universitetsforskning och grundforskning. Givet det stora budgetunderskott och den stora statsskuld som USA dras med de senaste fyra-fem åren så menar dock Romney att offentliga (federala) utgifter - särskilt så kallade 'non defense discretionary spending' - behöver reduceras med 5 %. Romney har inte undantagit FoI utgifter från denna reduktion. Därför är den rimliga tolkning att Romney avser att reducera FoI finansiering med 5 % om han väljs, som en del av sitt allmänna program att reducera offentliga utgifter.

Demokraterna har under Obama förordat en ökning av forskningsfinansieringen i USA, (runt valet 2008 förordade Obama att finansieringen skulle fördubblas). *De facto* har dock finansieringen till viktiga forskningsfinansierande myndigheter som NIH, NSF och NIST under Obama inte ökat i den takt som en fördubbling skulle förutsätta. Inför kommande mandatperiod har Obama gjort mindre tydliga utfästelser angående FoI finansiering, men har i bl.a. valdebatter förordat ökad offentlig finansiering som en väg för att öka ekonomisk tillväxt och ta USA ur den djupa recession som landet upplevt. Demokraternas grundinställning får därför sägas vara att om möjligt bör den offentliga finansieringen av FoI aktiviteter ökas under kommande mandatperiod.

Skattepolicier och regleringar

Utformningen av skatter och skattesatser kan ge kraftfulla incitament för företagande och tillväxt, och båda kandidaterna förhåller sig till detta, men på olika sätt. Både Romney och Obama stöder en sänkning av bolagsskatten. Romney vill dock sänka den mer, ner till 25 %, (medan Obama endast vill sänka den till 28 %). Båda kandidaterna vill också permanenta en skattecredit som existerar för forsknings- och utvecklingskostnader, Romney vill dock också ytterligare förstärka skattekrediten ifråga. Obama förordar vidare att man ska avskaffa vissa existerande skattelättnader för beskattning av inkomster som uppbärs utanför USA:s gränser, (sannolikt för att stärka incitamenten för repatriering av amerikanska jobb och hans ekonomiska patriotism). Romney förordar tvärt emot att USA ska övergå till ett territoriellt och suveränt beskattningssystem vilket i princip torde innebära att USA inte alls skulle uppbära skatter på inkomster och kapital utanför USA:s gränser.

På nivån individuella inkomsttagare är de båda kandidaterna överens om att huvudsakligen förlänga de skattelättnader som infördes under president George Bush, (och som förlängts av Obama). Viktiga skillnader finns dock. För det första vill Obama i första hand förlänga dem temporärt och han tenderar att argumentera att de är viktiga som kontracykliska åtgärder för att öka BNP tillväxten i den nuvarande svackan, inte att de är strukturellt viktiga på längre sikt. Romney däremot önskar permanenta skattelättnaderna ifråga. Vidare vill inte Obama förlänga skattelättnaderna för höginkomsttagare med mer än 200 000 USD i årsinkomst, medan Romney vill förlänga skattelättnaderna för alla skattesubjekt.

Datum
2012-11-01

(Detta kan vara en viktig fråga ur tillväxtskympunkt eftersom gruppen höginkomsttagare omfattar många småföretagare som beskattas på samma sätt som om det vore en ren löneinkomst, varför ev. skatteförändringar kan ge ändrade incitament för småföretagande). Därutöver vill Romney också sänka skattesatserna med ytterligare 20 %, men också bredda skattebaserna och begränsa avdragsmöjligheter etc.

Vad gäller regleringar förordar Romney en policy ("REINS") enligt vilken regleringar som har stora ekonomiska konsekvenser skulle behöva godkännas av kongressens båda kammare, vilket skulle göra det svårare att införa sådana regleringar. Obamas administration motsätter sig detta. Vidare förespråkar Romney ett system där ett tak sätts på sådant sätt att om en ny policy införs av en myndighet och regleringen ifråga medför kostnader (regelbörda eller 'regulatory burden') för företag, så ska myndigheten ifråga vara skyldig att identifiera och införa ändringar i andra policier som i motsvarande omfattning reducerar regelbördan. Den totala regelbördan får inte ändras.

Medan Obama vill öka det offentliga finansiella stödet till forskning och innovation vill alltså Romney i långa stycken minska de kostnader som skatter och regleringar lägger på privatpersoner och företag som är engagerade i forsknings- och innovationsaktiviteter.

För mer information kontakt Rolf Höijer, rolf.hoijer@tillvaxtanalys.se